

Panel Fryslân over *ouder worden in Fryslân*

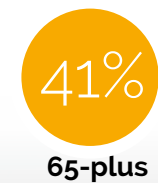
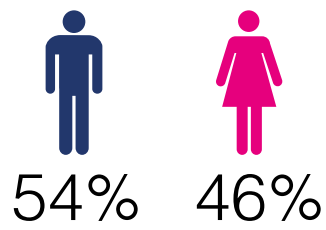
januari 2017

PANEL FRYSLÂN

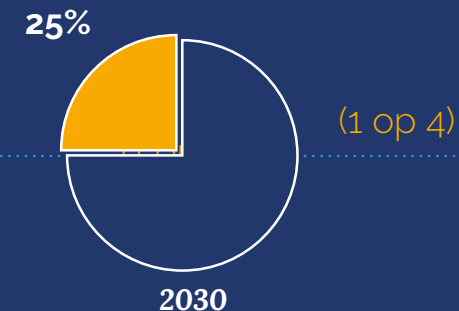
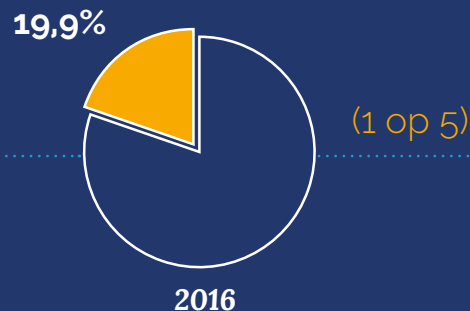
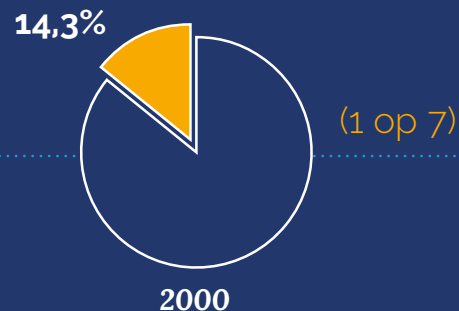
Panel Fryslân is onderdeel van het Fries Sociaal Planbureau

Panel Fryslân over ouder worden in Fryslân

In Fryslân neemt het aantal ouderen toe. Daarnaast stijgt de levensverwachting, waardoor het aantal oudere ouderen toeneemt. Doordat ook het zorgstelsel wijzigingen heeft ondergaan blijven mensen langer zelfstandig thuis wonen, waarbij een grotere taak komt te liggen bij het eigen netwerk. Was in 2000 nog 1 op de 7 Friezen 65 jaar of ouder, nu is dat 1 op de 5. Over 15 jaar is ruim 1 op de 4 Friezen 65-plus. Aan de leden van Panel Fryslân is gevraagd hoe zij denken over ouder worden. Zijn ze hier al mee bezig? Wat willen de panelleden graag voor hun eigen oude dag en wie zou hier verantwoordelijk voor moeten zijn? Op deze en vele andere vragen wordt in deze publicatie antwoord gegeven.

Ontwikkeling aandeel 65-plussers van de Friese bevolking in de periode 2000-2030

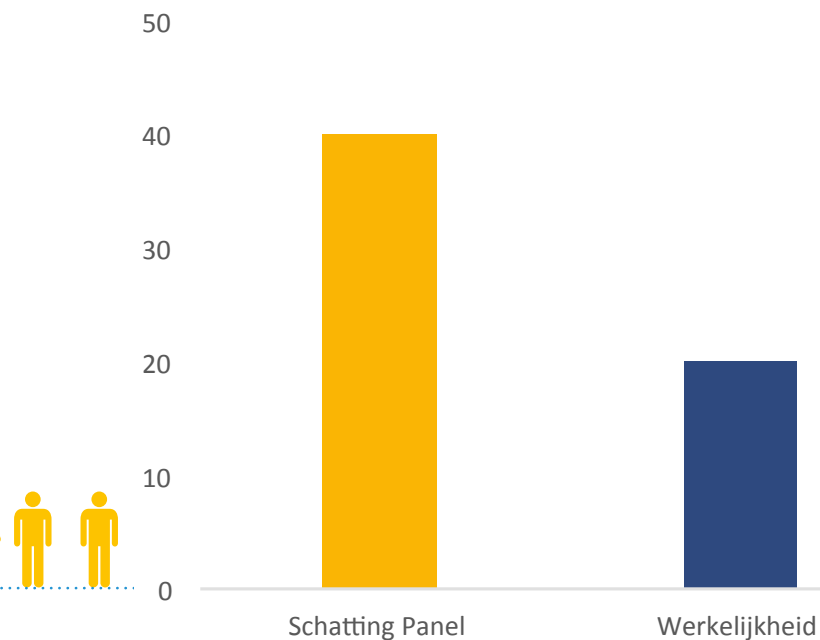

Panel Fryslân over hoe grijs is Fryslân?

Vergrijzing in Fryslân overschat

De panelleden denken dat het aandeel 65-plussers in Fryslân dubbel zo groot is als het daadwerkelijk is. Gemiddeld wordt het aandeel op 40 procent geschat terwijl dit in werkelijkheid 20 procent is. Het geschatte aandeel 65-plussers neemt wel af naarmate de panelleden zelf ouder zijn. De 65-plussers schatten het percentage gemiddeld op 38 procent en de leden jonger dan 65 jaar schat dit op 41 procent. Door alle leeftijdsgroepen wordt de vergrijzing flink overschat. Daarnaast blijkt dat vrouwen het percentage 65-plussers hoger inschat dan de mannen. Volgens de vrouwen ligt dit percentage op 43 procent terwijl de mannen dit op 37 procent schatten.

Aandeel Friezen 65-plus

Het geschatte aandeel 65-plussers neemt af naarmate de panelleden zelf ouder zijn

Panel Fryslân over de voorbereiding op het ouder worden

Gezonde levensstijl hoog in het vaandel

De gezonde levensstijl staat hoog in het vaandel. Slechts 2 procent van alle panelleden is hier nooit mee bezig. Daarentegen denkt bijna de helft van alle panelleden nooit na over materiële voorbereidingen omtrent het ouder worden zoals woning-aanpassingen, verhuizen naar een andere woning en sparen voor hulp.

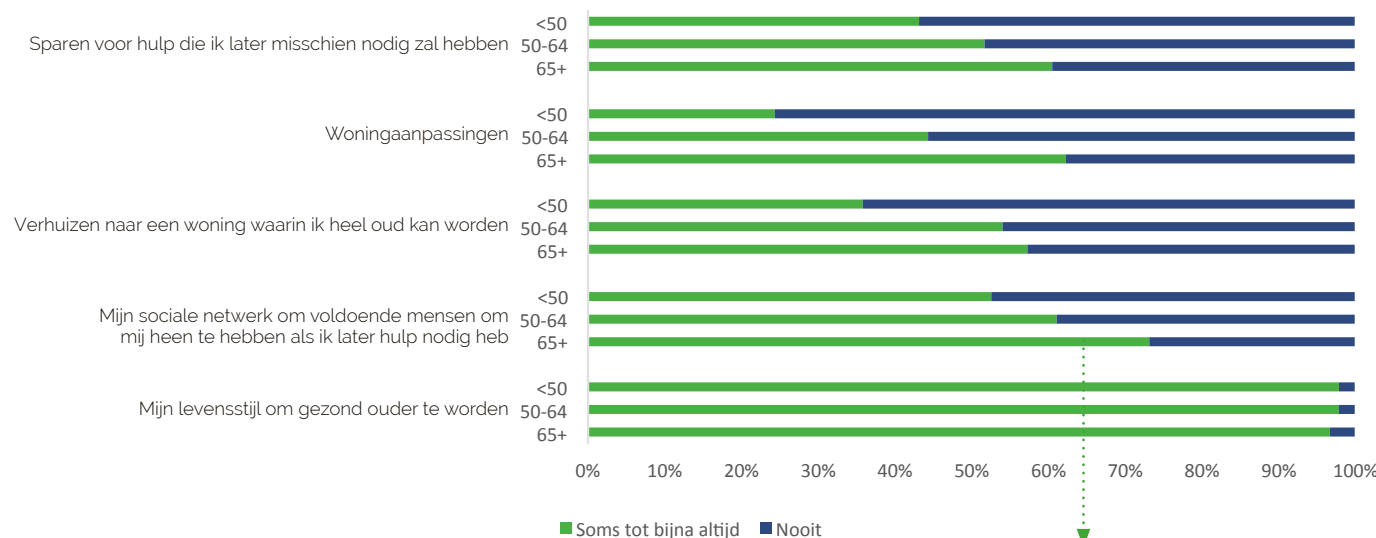
In hoeverre bent u bezig met:

Dat zien we wel als het zover is...

In deze grafiek zijn de verschillende voorbereidingen uitgesplitst naar drie leeftijdsgroepen; jonger dan 50, 50-64 en 65-plus. Hieruit blijkt dat hoe ouder mensen worden, hoe meer men gaat nadenken over de voorbereidingen op het ouder worden. Het percentage leden dat hier 'soms' tot 'altijd' over nadenkt neemt toe met de hogere leeftijdscategorieën. Daarnaast brengt de grafiek duidelijk in beeld dat een gezonde levensstijl voor alle leeftijdsgroepen belangrijk is.

In hoeverre bent u bezig met: (uitgesplitst in leeftijdscategorieën).

Bijna driekwart van de 65-plussers is bezig met sociaal netwerk.

Panel Fryslân over wensen aan de (toekomstige) woonomgeving

Voorkeur voor leeftijdsmix

Aan de panelleden zijn ook vragen gesteld over de (toekomstige) woonomgeving. Wat zijn de (toekomstige) wensen voor de woonomgeving indien er wellicht (meer) zorg nodig is? Bovenaan het wensenlijstje staat de nabijheid van winkels, gezondheidscentra en voorzieningen. Dit wordt gevolgd door een gemengde buurt wat betreft leeftijd en het in de buurt hebben van de eigen kinderen. Helemaal onderaan staat 'in een buurt met veel ouderen'. De voorkeur gaat dus sterk uit naar een buurt waarin alle leeftijden aanwezig zijn. Nagenoeg niemand wil in een buurt wonen met veel ouderen. Deze voorkeuren verschillen niet voor diverse leeftijdsgroepen.

Fryslân vergrijst, maar niemand wil in een grijze buurt wonen.

Ranking van wensen aan woonomgeving (in procenten)

Panel Fryslân over wie moet mijn zorg (in de toekomst) betalen?

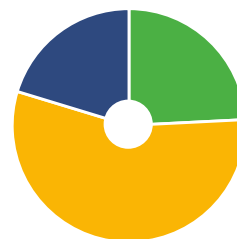

Meestal samen betalen, verpleging door overheid

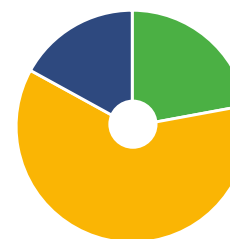
Er komen meer ouderen én mensen worden ouder. De zorgkosten nemen daardoor naar verwachting toe. Aan de panelleden is gevraagd wie deze kosten moet voldoen; zichzelf, de overheden of samen? De meerderheid vindt dat de zorgkosten deels zelf en deels door de overheden moet worden betaald. Wanneer het gaat om de zorg in en om het huis (zoals woningaanpassingen en huishoudelijke hulp), is het deel dat vindt dat dit volledig zelf moet worden betaald groter dan het deel dat vindt dat dit volledig door overheden zou moeten worden betaald. Bij zorg aan lijf en leden zoals persoonlijke verzorging, hulpmiddelen en verpleging is het panel van mening dat dit eerder volledig door overheden moet worden betaald dan volledig door henzelf. Driekwart van het panel vindt dat verpleging volledig moet worden bekostigd door overheden.

Wie moet wat betalen?

Woningaanpassingen

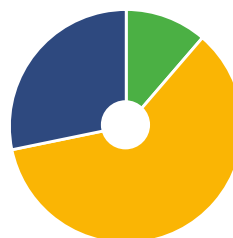

Huishoudelijke hulp

- volledig zelf
- deels zelf, deels overheid
- volledig door overheden

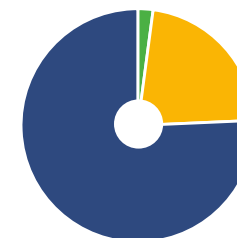
Hulpmiddelen

Persoonlijke verzorging

Verpleging

Eigen geld inzetten?

Van alle panelleden is een kwart bereid om eigen (spaar)geld te gebruiken om nu of in de toekomst zorg te kopen. De meningen verschillen echter per inkomensgroep. De bovenmodaal verdienenden zijn hiertoe meer bereid dan de leden die een modaal inkomen verdienen, en zij zijn op hun beurt weer meer bereid tot het inzetten van eigen geld dan de leden met een inkomen beneden modaal. Dus hoe hoger het inkomen, hoe meer men bereid is eigen geld in te zetten. Ook leeftijd speelt een rol. Opvallend is dat de 65-plussers hiertoe meer bereid zijn dan de jongere leden. Bovendien blijkt dat mensen die aangeven gezonder te zijn, meer bereid zijn hun eigen geld in te zetten om nu of in de toekomst zorg te kopen.*

* Opgenomen in regressiemodel: inkomen, leeftijd, gender, stad/platteland, kinderen, partner, gezondheid (self-rated).

Panel Fryslân over wie er (in de toekomst) voor mij moet zorgen

Van wie zou je als (toekomstige) oudere hulp en zorg willen krijgen?
Dit is aan de panelleden gevraagd voor huishoudelijke hulp, persoonlijke verzorging en verpleging.

Huishoudelijke hulp door partner

Voor het helpen bij huishoudelijke taken, zoals maaltijden bereiden, boodschappen doen of het huis schoonhouden geeft het grootste deel van het panel (61%) aan dat ze dit het liefst door de partner laten doen. Op de tweede plaats staat de professional (51%). Opvallend is dat er geen sterke voorkeur lijkt te zijn voor één specifieke groep hulpgevers. Voor de mensen zonder partner staat de professional op de eerste plaats, gevolgd door vrijwilligers.

Persoonlijke verzorging door partner of professional

Voor hulp bij persoonlijke verzorging zoals wassen, baden of douchen en bijvoorbeeld naar het toilet gaan, gaat een sterke voorkeur uit naar de partner en de professional. Zowel de partner als de professional wordt door het grootste deel van het panel als favoriet voor de persoonlijke verzorging aangewezen. De leden zonder partner laten de persoonlijke verzorging het liefst over aan de professional.

Verpleging alleen door professional

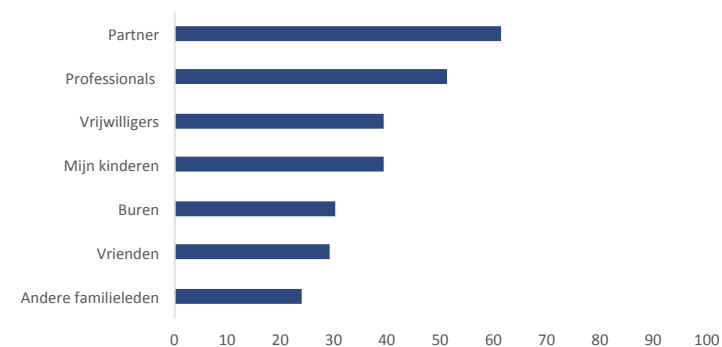
Als er echt verpleging nodig is, zoals bijvoorbeeld wondverzorging, het geven van injecties of toedienen van medicatie geeft 95% van de panelleden aan dat ze dit door professionals willen laten doen.

Kinderen nooit eerste keus

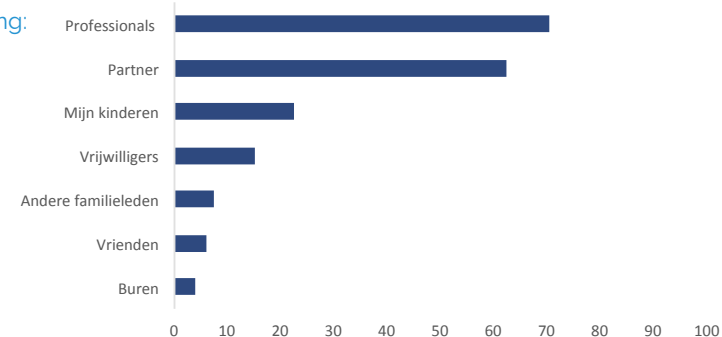
Voor de drie verschillende soorten hulp staan de kinderen nooit op nummer 1. De panelleden prefereren de partner en de professional boven de hulpvraag aan hun eigen kinderen (indien aanwezig).

Van wie zou u als (toekomstige) oudere hulp en zorg willen ontvangen?

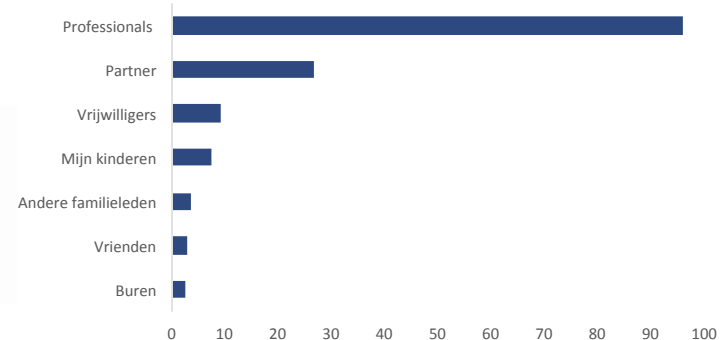
Huishoudelijke hulp:

Persoonlijke verzorging:

Verpleging:

Conclusie

Vergrijzing behoorlijk overschat

Het aantal ouderen in Fryslân neemt toe. Daarnaast stijgt de levensverwachting, waardoor het aantal oudere ouderen toeneemt. Op de vraag hoeveel procent van de Friezen 65 jaar of ouder is, schatten de panelleden het aandeel dubbel zo hoog in als de werkelijkheid. Gemiddeld wordt dit op 40 procent geschat, terwijl het daadwerkelijk 20 procent is. Onder jongere panelleden is de overschatting groter dan onder oudere panelleden. Buiten kijf staat dat door alle leeftijdsgroepen de vergrijzing behoorlijk wordt overschat.

Dat zien we wel als het zover is

Hoe ouder de panelleden, hoe meer men gaat nadenken over de voorbereidingen op het ouder worden, zoals sparen voor eventueel later benodigde hulp, woningaanpassingen of het behouden van het sociale netwerk. Het percentage leden dat over dit soort zaken 'soms tot bijna altijd' nadenkt neemt toe met de hogere leeftijdscategorieën. De 65-plussers houden zich het meest bezig met het sociale netwerk om voldoende mensen om zich heen te hebben als zij (later) hulp nodig hebben, driekwart van de 65-plussers houdt zich hiermee bezig.

Eigen kinderen nooit eerste keus voor hulp

Voor drie soorten hulp is aan de panelleden voorgelegd van wie zij dit het liefst willen ontvangen. Het gaat hierbij om huishoudelijke hulp (zoals boodschappen doen of het huis schoonmaken), persoonlijke verzorging (zoals helpen met naar het toilet gaan of wassen) en verpleging (zoals het geven van injecties of wondverzorging). De partner en professional worden voor alle drie hulpsoorten het vaakst genoemd. De eigen kinderen staan nooit op nummer één. De panelleden prefereren de partner en de professional boven de hulpvraag aan hun eigen kinderen.

Fryslân vergrijst, maar niemand wil in een grijze buurt wonen

Wat betreft de woonwensen voor de (toekomstige) woonomgeving, wanneer mogelijk meer zorg nodig is, staan nabijheid van voorzieningen en het wonen in een buurt met mensen van alle leeftijden bovenaan de lijst. Helemaal onderaan staat een 'buurt met veel ouderen'. De voorkeur gaat sterk uit naar een buurt waarin verschillende leeftijdsgroepen woonachtig zijn. Hoewel Fryslân dus steeds grijzer wordt, wil nagenoeg niemand in een grijze buurt wonen.

Colofon

Panel Fryslân
Januari 2017

Auteur

Miranda Visser

Vormgeving

Jongens van de Jong

PANEL FRYSLÂN
www.panelfryslan.nl

**FRIES SOCIAAL
PLANBUREAU**

Westersingel 4
8913 CK Leeuwarden
T (058) 234 85 00
www.friessociaalplanbureau.nl

Panel Fryslân is onderdeel van het Fries Sociaal Planbureau

Het Fries Sociaal Planbureau wordt gesubsidieerd door de provincie Fryslân